

12 söndagen (A)

Rädsla?

25 juni 2017

Matt 10:26-33

S:ta Eugenia kl 11.00

Kardinal Karol Wojtyla valdes till påve år 1978, som Johannes Paulus II. I sitt första tal ropade han det ord som vi hörde i evangeliet: ”Var inte rädda!” Han själv visste vad rädslan var. Han växte upp under Hitlers fruktansvärda ockupation av Polen. Sedan levde han under Stalins kommunistiska diktatur, med skräckinjagande poliser, militär och spioner. Men Karol Wojtyla var en sann kristen, ett helgon, som satte sin tillit på Guds allmakt. Han var inte rädd, varken 1978 – fortfarande fanns en mäktig Sovjetunion, kommunism och det Kalla kriget – eller under hans många år som påve, i farliga situationer och under riskfyllda resor.

Vad innebär Jesu uppmaning för oss? Är vi rädda inför människor? Alla är vi väl någon gång rädda: inför en berusad eller drogad man, inför ett aggressivt ungdomsgäng i Tunnelbanan, inför demonstrationer med skrikande folkmassor. Är jag ensam så är det bara vettigt att försiktigt dra sig tillbaka. *Bättre fly än illa fäkta*, heter ett klokt ordspråk. Är det någon annan som ska försvaras mot övergrepp bör jag avväga, om jag *kan* ingripa eller om jag bara gör ont värre.

Men Jesus talar inte om sådana situationer. Han talar inte heller om den rädsla som man kan känna inför en sträng far eller inför en fruktad chef. Och definitivt inte om fobier mot ormar eller spindlar.

Ångest kan komma fram i mardrömmar; vi vaknar svettiga och tackar Gud att drömmens hotfulla mörker inte är verklighet. Men vi fruktar kanske sjukdomar och död, när de gäller oss själva eller våra nära och kära. Eller vi känner rädsla när vi tänker på världens utveckling, på alla krig, terrorism, sekularisering, klimatförsämring osv.

Profeten Jeremia ropar i dagens läsning: ”Skräck från alla sidor!” Det är nog för starka ord i vår situation. Våra medkristna i Syrien och många muslimska samhällen däremot känner igen sig i den anklagade profeten. De upplever skräck från alla sidor. Håller de fast vid sin kristna tro blir de martyrer.

Det gångna århundradet har varit martyrernas århundrade, mer än något annat. Förmodligen var alla dessa Kristi blodsvitnen samtidigt rädda och tappra. De visste att de riskerade livet om de höll fast vid sin tro och sitt kristna levnadssätt men de övervann sin fruktan.

I ärlighetens namn måste vi medge att många kristna i diktaturstater inte vågade följa Kristus: de teg när de skulle protestera och de anpassade sig. De vände kappan efter vinden. De ylade med vargarna. Men det fanns också de andra: martyrerna, dvs. Kristi vänner intill den yttersta konsekvensen. Dessa kristna visste helt klart att de riskerade livet. Ändå fruktade de inte människorna. De visste att en Hitler, en Stalin skulle blåsas bort av historien och att den uppståndne, den levande Kristus ensam skulle vara historiens Herre.

Är vi verkligen Jesus lärjungar som följer honom? I Sverige finns ingen förföljelse av kristna. Men om vi utifrån en kristen etik tydligt påtalar missförhållandena på arbetsplatsen och i samhället kommer vi att utsättas för trakasserier. Jag behöver bara nämna barnmorskan som vägrade att utföra abort. Ett sant kristet vittnesbörd som inte fruktar människor är inte lätt. Men vill vi följa Kristus efter, måste vi vara tappra.

”Var inte rädda för människor!”, säger Kristus och fortsätter: ”Frukta Gud!” Gudsfruktan kan vi lätt förknippa med uppfattningen att Gud är en sträng domare, en mäktig härskare, en polis som kontrollerar och bestraffar. Ingenting vore mer fel. Jesus säger om och om igen till sina åhörare: ”Förstå att Gud är full av kärlek; ha förtroende för Gud, han älskar varje människa, Gud är barmhärtig mot dem som är svaga och dem som gått vilse.” - Hur kan vi frukta någon som Jesus kallar för ”Abba, käre far”?

Vad innebär då det kristna begreppet *gudsfruktan*? Ett svar kan vi ana när vi läser om stora upplevelser. T.ex. när en bergsklättrare beskriver det stora äventyret att besegra Eiger Nordwand, en jättelik, lodrätt bergsvägg i Schweiz; han kände sig som en pytteliten myra inför detta väldiga berg. - Ett annat exempel är hur kompositören Felix Mendelssohn-Bartoldy för första gången studerade partituren av Bachs Matteuspassion. Han häpnade inför detta gigantiska musikaliska mästerverk och kände sig som en dvärg. - Liknande erfarenheter av fascination och häpnad hör vi hos forskare som möter universums eller atomens dimensioner. Man kan nästan höra hur de utbrister i ropet: ”Fruktansvärt stort!”

Om vi upplever något av Guds majestät, kan vi känna något av denna vördnadsfulla häpnad och fascination: Fruktan för Gud. För Gud är fruktansvärt stor i sina skapade verk. Och Gud är större än alla våra ord och tankar om honom. Gud är en avgrund av ljus och kärlek.

Om Gud inte är häpnadsväckande och inger djup vördnad, ja fruktan, då är det som vi kallar för gud inte Gud. Då är gud bara ett begrepp. Kanske en teoretisk slutsten i världens byggnad. Eller en viktig del av ett religionssystem. Eller en snäll farbror i himlen. En gud som får vara tacksam om jag hedrar honom med min närvaro i söndagsmässan. En Gud som är ”snäll”?

Nej, Gud är fruktansvärd och helig och fascinerande! Gud är mäktigare än all makt, större än universums ändlösheter, Gud är absolut, bortom tid och rum. Gud är Gud. Därför bör vi frukta honom – med stor kärlek och tillgivenhet.